

‘समानो मन्त्रः समितिः समानी’

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 4th Semester Examination, 2022

GE2-P2-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
  - (a) Write an essay on वास्तुशास्त्र in ancient and medieval India.
  - (b) Write a detailed note on गणितशास्त्र in Sanskrit literature.

2. Write short notes any **two** of the following: 6×2 = 12

सङ्गीतदामोदरम्, आयुर्वेदः, व्याकरणशास्त्रम्

3. Answer any **four** of the following questions: 3×4 = 12
  - (a) What are the eight parts of आयुर्वेद?
  - (b) Write the name of two books on रसायनशास्त्र and their authors.
  - (c) Who was लीलावती? What are the main seven metres used in the Vedas?
  - (d) Write the names of some famous books on politics before Kautilya.
  - (e) What are the books written by वराहमिहिरः?
  - (f) What is the oldest dictionary (अभिधानम्) in Sanskrit? Who is the author?

UNIT-II

4. Translate into Sanskrit any **two** of the following: 6×2 = 12
  - (a) Swami Vivekananda carried the message of God from East to West. He said, “God exists in yours like thousand of forms”.

- (b) Sister Nivedita came from a distance land and dedicated herself to the service of mother India.
- (c) Freedom is liked by all. Even animals are unhappy if they are confined in cages. Then they will try to escape.

UNIT-III

5. Read the following passages and answer the following questions in Sanskrit: 12×1 = 12
(any one)

(a) अस्ति काञ्चनपुरनाम्नि नगरे वीरविक्रमो नाम राजा। तस्य धर्माधिकारिणा कञ्चिन्नापितो बध्यभूमिं नीयमानः कन्दर्पकेतुनाम्ना परिव्राजकेन साधुद्वितीयेन नायं हन्तव्य इत्युक्त्वा वस्त्राञ्चले धृतः। राजपुरुषा ऊचुः— किमिति नायं बध्यः। स आह—श्रूयताम्, अहं सिंहलद्वीपथूपतेर्जीमूतकेतोः पुत्रः कन्दर्पकेतुर्नाम। एकदा केलिकाननावस्थितेन मया पोतवणिङ्मुखाच्छ्रुतं यदत्र समुद्रमध्ये सवलिकारभूषिणा लक्ष्मीरिव वीणां वादयन्ती कन्या काचिद् दृश्यत इति।

- (i) को नाम कन्दर्पकेतुः ?
(ii) राजा कुत्रासीत् ? तस्य किं नाम ?
(iii) नापितः केन बध्यभूमिं नीयमानः आसीत् ?
(iv) कन्दर्पकेतुना पोतवणिङ्मुखात् किं श्रुतम् ?

(b) अस्ति गौतमस्य महर्षेस्तपोवने महातपा नाम मुनिः। तेनाश्रमसन्निधाने मूषिकशावकः काकमुखाद् भ्रष्टो दृष्टः। ततः स्वभावदयात्मना तेन मुनिना नीवारकणैः सम्बर्धितः। ततो बिडालस्तं मूषिकं खादितुमुपधावति। तमवलोक्य मूषिकस्तस्य मुनेः क्रोडं प्रविवेश। ततो मुनिनोक्तम्-मूषिक! त्वं मार्जारी भव। ततः स बिडालः कुक्कुरं दृष्ट्वा पलायते स्म। ततो मुनिनोक्तम्-कुक्कुराद् विभेषि ? त्वमेव कुक्कुरो भव। स कुक्कुरो व्याघ्राद् विभेति। ततस्तेन मुनिना कुक्कुरो व्याघ्रः कृतः।

- (i) महातपामुनिः कुत्र निवसति स्म ?
(ii) कस्य आश्रमसन्निधाने मूषिकशावकः कस्य मुखात् पतितः ?
(iii) मुनिः कथं मूषिकशावकं क्रमेण बिडालं कुक्कुरं व्याघ्रञ्च कृतवान् ?
(iv) मुनिः कथं मूषिकशावकं पालितवान् ?

—x—